

«UNA ESGLÉSIA SENSE FRONTERES, MARE DE TOTS»

Missatge del sant pare Francesc per a la Jornada Mundial de l'Emigrant i el Refugiat 2015

Estimats germans i germanes,

Jesús és «l'evangelitzador per excel·lència i l'Evangelí en persona» (Exhort. Ap. *Evangelii gaudium*, 209). La seva sol·licitud especial pels més vulnerables i exclosos ens invita a tots a tenir cura de les persones més fràgils i a reconèixer el seu rostre sofrent, sobretot en les víctimes de les noves formes de pobresa i esclavitud. El Senyor diu: «Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm» (Mt 25,35-36). Missió de l'Església, peregrina a la terra i mare de tots, és per tant estimar Jesucrist, adorar-lo i estimar-lo, especialment en els més pobres i desemparats; entre aquests hi ha, certament, els emigrants i els refugiats, que intenten deixar enrere condicions de vida difícils i tota mena de perills. Per això el lema de la Jornada Mundial de l'Emigrant i el Refugiat d'aquest any és: «Una Església sense fronteres, mare de tots.»

Efectivament, l'Església obre els seus braços per acollir tots els pobles, sense discriminacions i sense límits, i per anunciar a tots que «Déu és amor» (1Jn 4,8.16). Després de la seva mort i resurrecció, Jesús va confiar als seus deixebles la missió de ser els seus testimonis i de proclamar l'Evangelí de l'alegria i de la misericòrdia. Ells, el dia de Pentecosta, van sortir del Cenacle amb valentia i entusiasme; la força de l'Esperit Sant va vèncer els seus dubtes i vacil·lacions, i va fer que cadascú sentís el seu anunci en la seva llengua; així, des del començament, l'Església és mare amb el cor obert al món sencer, sense fronteres. Aquest mandat comprèn una història de dos mil·lennis, però ja des dels primers segles l'anunci missioner va fer visible la maternitat universal de l'Església, explicitada després en els escrits dels Pares i represa pel Concili Ecumènic Vaticà II. Els Pares conciliars van parlar d'*Ecclesia mater* per explicar la seva naturalesa. Efectivament, l'Església engendra fills i filles, els incorpora i «els abraça amb amor i sol·licitud com a seus» (Const. Dogm. sobre l'Església *Lumen gentium*, 14).

L'Església sense fronteres, mare de tots, estén pel món la cultura de l'acollença i de la solidaritat, d'acord amb la qual ningú no pot ser considerat inútil, fora de lloc o descartable. La comunitat cristiana, si viu realment la seva maternitat, alimenta, orienta i indica el camí, acompanya amb paciència, es fa propera amb la pregària i amb les obres de misericòrdia.

Tot això adquireix avui un significat especial. De fet, en una època de migracions tan grans, un nombre elevat de persones deixa els seus llocs d'origen i emprèn l'arriscat viatge de l'esperança, amb l'equipatge ple de desitjos i de temors, a la recerca de condicions de vida més humanes. No és estrany, però, que aquests moviments migratoris suscitin desconfiança i rebuig, també en les comunitats eclesials, abans fins i tot de conèixer les circumstàncies de persecució o de misèria de les persones afectades. Aquests recels i prejudicis s'oposen al manament bíblic d'acollir amb respecte i solidaritat l'estranger necessitat.

Per una part, sentim en el sagrari de la consciència la crida a tocar la misèria humana i a posar en pràctica el manament de l'amor que Jesús ens va deixar quan es va identificar amb l'estranger, amb qui pateix, amb tots aquells que són víctimes innocents de la

violència i de l'exploació. Per altra part, però, a causa de la debilitat de la nostra naturalesa, «sentim la temptació de ser cristians mantenint una distància prudent de les nafres del Senyor» (Exhort. Ap. *Evangelii gaudium*, 270).

La força de la fe, de l'esperança i de la caritat permet reduir les distàncies que ens separen dels drames humans. Jesucrist espera sempre que el reconeguem en els emigrants i en els desplaçats, en els refugiats i en els exiliats, i també ens crida a compartir els nostres recursos, i a vegades a renunciar al nostre benestar. Ho recordava el papa Pau VI, dient que «els més desfavorits han de renunciar a alguns dels seus drets per a posar amb més llibertat els seus béns al servei dels altres» (Carta ap. *Octogesima adveniens*, 14 de maig de 1971, 23).

Per altra part, el caràcter multicultural de les societats actuals invita l'Església a assumir nous compromisos de solidaritat, de comunió i d'evangelització. Els moviments migratoris, de fet, requereixen aprofundir i reforçar els valors necessaris per a garantir una convivència harmònica entre les persones i les cultures. Per a això no és suficient la simple tolerància, que fa possible el respecte de la diversitat i dóna pas a formes de solidaritat diverses entre les persones de procedències i cultures diferents. Aquí se situa la vocació de l'Església a superar les fronteres i a afavorir «el pas d'una actitud defensiva i recelosa, de desinterès o de marginació a una actitud que posi com a fonament la “cultura de l'encontre”, l'única capaç de construir un món més just i fraternal» (Missatge per a la Jornada Mundial de l'Emigrant i el Refugiat 2014).

Però els moviments migratoris han assolit unes dimensions tan grans que només una col·laboració sistemàtica i efectiva que impliqui els Estats i les Organitzacions internacionals pot regular-los eficaçment i fer-los front. En efecte, les migracions interpel·len a tots, no sols per les dimensions del fenomen, sinó també «pels problemes socials que plantegen a les comunitats nacionals i a la comunitat internacional» (Benet XVI, Carta enc. *Caritas in veritate*, 29 de juny de 2009, 62).

A l'agenda internacional tenen lloc debats freqüents sobre les possibilitats, els mètodes i les normatives per a afrontar el fenomen de les migracions. Hi ha organismes i institucions, en l'àmbit internacional, nacional i local, que posen el seu treball i les seves energies al servei dels qui emigren a la recerca d'una vida millor. Malgrat els seus esforços generosos i lloables, cal una acció més eficaç i incisiva, que se serveixi d'una xarxa universal de col·laboració, fonamentada en la protecció de la dignitat i centralitat de la persona humana. D'aquesta manera serà més efectiva la lluita contra el tràfic vergonyós i delictiu d'éssers humans, contra la vulneració dels drets fonamentals, contra qualsevol forma de violència, vexació i esclavitud. Treballar junts requereix reciprocitat i sinergia, disponibilitat i confiança, sabent que «cap país no pot afrontar sol les dificultats unides a aquest fenomen que, sent tan ampli, afecta en aquest moment tots els continents en el doble moviment d'immigració i emigració» (Missatge per a la Jornada Mundial de l'Emigrant i el Refugiat 2014).

A la globalització del fenomen migratori cal respondre amb la globalització de la caritat i de la cooperació, per tal que s'humanitzin les condicions dels emigrants. Al mateix temps, és necessari intensificar els esforços per a crear les condicions adequades per a garantir una disminució progressiva de les raons que porten pobles sencers a deixar la pàtria a causa de guerres i caresties, que sovint es concatenen les unes amb les altres.

A la solidaritat amb els emigrants i els refugiats cal afegir-hi la voluntat i la creativitat necessàries per a desenvolupar mundialment un ordre economicofinancer més just i equitatiu, junt amb una compromís més fort per la pau, condició indispensable per a un progrés autèntic.

Benvolguts emigrants i refugiats, ocupeu un lloc especial en el cor de l'Església, i l'ajudeu a tenir un cor més gran per a manifestar la seva maternitat amb la família humana sencera. No perdeu la confiança ni l'esperança. Mirem la Sagrada Família exiliada a Egipte: així com en el cor maternal de la Mare de Déu i en el cor sol·lícit de sant Josep es va mantenir la confiança en Déu que mai no ens abandona, que no us manqui aquesta mateixa confiança en el Senyor. Us encomano a la seva protecció i us imparteixo de cor la benedicció apostòlica.

Vaticà, 3 de setembre de 2014